

XII.5 Povinnost k náhradě škody v některých zvláštních případech

Zvláštní případy povinnosti nahradit škodu podle pracovněprávních předpisů jsou uvedeny v ustanovení § 391 až 393. Úprava náhrady škody, se podle uvedených ustanovení vztahuje na:

- fyzické osoby vykonávající veřejné funkce a funkcionáře odborové organizace

Fyzickým osobám plnícím veřejné funkce a funkcionářům odborové organizace je povinen nahradit škodu vzniklou při výkonu funkce nebo v přímé souvislosti s ní ten, pro koho byli činní. Fyzické osoby a funkcionáři odpovídají za škodu tomu, pro koho byli činní.

- osoby se zdravotním postižením, které nejsou v pracovním poměru a jejich příprava pro budoucí povolání se provádí podle zvláštních předpisů

Osobám se zdravotním postižením, které nejsou v pracovním poměru a jejichž příprava na povolání (činnost) se provádí podle zvláštních předpisů, je povinen nahradit škodu vzniklou pracovním úrazem, popř. nemocí z povolání při této přípravě ten, u něhož se příprava pro povolání provádí.

- žáci základních škol, základních uměleckých škol, středních škol, konzervatoří, jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky, středních odborných škol a speciálních škol, vyšších odborných škol, studenty vysokých škol, fyzické osoby s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, fyzické osoby v preventivně výchovné péči

Žáci střední školy, konzervatoře a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky nebo studenti vyšší odborné školy jsou povinni nahradit právnické osobě vykonávající činnost dané školy nebo školského zařízení nebo právnické nebo fyzické osobě, na jejichž pracovištích se uskutečňuje praktické vyučování, škodu, kterou jí způsobili při teoretickém nebo praktickém vyučování, anebo v přímé souvislosti s ním. Pokud ke škodě došlo při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ní, jsou žáci povinni nahradit škodu právnické osobě vykonávající činnost tohoto školského zařízení.

Studenti vysokých škol jsou povinni nahradit vysoké škole škodu, kterou jí způsobili při studiu nebo praxi ve studijním programu uskutečňovaném vysokou školou nebo v přímé souvislosti s ním.

Pokud ke škodě došlo při studiu nebo praxi nebo v přímé souvislosti s nimi u jiné právnické osoby nebo fyzické osoby, jsou studenti povinni nahradit škodu právnické nebo fyzické osobě, u níž se studium nebo praxe uskutečňovaly.

Škodu, která vznikla žákům základních škol a základních uměleckých škol při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním, je povinna nahradit právnická osoba vykonávající činnost dané školy; při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ním, je škodu povinna nahradit právnická osoba vykonávající činnost daného školského zařízení.

Žákům středních škol, konzervatoří a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a studentům vyšších odborných škol je povinna nahradit škodu, která jim vznikla porušením právních povinností nebo úrazem při teoretickém a praktickém vyučování ve škole nebo v přímé souvislosti s ním, příslušná právnická osoba vykonávající činnost školy.

Pokud ke škodě došlo při praktickém vyučování u právnické nebo fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, je povinna škodu nahradit právnická nebo fyzická osoba, u níž se praktické vyučování uskutečňovalo. Pokud ke škodě došlo při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ním, je povinna škodu nahradit právnická osoba vykonávající činnost daného školského zařízení. Vykonává-li činnost školy nebo školského zařízení organizační složka státu nebo její součást, je povinna škodu nahradit jménem státu tato organizační složka státu.

Škodu, která vznikla studentům vysokých škol porušením právních povinností nebo úrazem při studiu nebo praxi ve studijním programu uskutečňovaném vysokou školou nebo v přímé souvislosti s nimi, je povinna nahradit příslušná vysoká škola. Pokud ke škodě došlo při studiu nebo praxi nebo v přímé souvislosti s nimi, je povinna škodu nahradit právnická nebo fyzická osoba, u níž se studium nebo praxe uskutečňovaly.

Škodu, která vznikla fyzické osobě s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a fyzickým osobám v preventivně výchovné péči porušením právních povinností nebo úrazem při uskutečňování této činnosti nebo v přímé souvislosti s ní, je povinna nahradit příslušná právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení.

- členy jednotek sborů dobrovolných hasičů obce a členy báňských záchranných sborů

Členové jednotek sborů dobrovolných hasičů obce a báňských záchranných sborů, kteří utrpěli úraz při činnosti v těchto sborech mají nárok na náhradu škody vzniklé pracovním úrazem. V těchto případech je povinen škodu nahradit ten, u něhož je sbor zřízen.

- fyzické osoby, které na výzvu správních úřadů nebo územního samosprávného celku nebo velitele zásahu a podle jeho pokynů, popř. s jeho vědomím, osobně napomáhají při zásahu proti mimořádné události nebo při odstraňování jejích následků

Fyzické osoby, které na výzvu správních úřadů nebo územního samosprávného celku nebo velitele zásahu a podle jeho pokynů, popř. s jeho vědomím osobně napomáhají při zásahu proti mimořádné události nebo při odstraňování jejích následků a utrpí při těchto činnostech úraz, mají nárok na náhradu škody vzniklé pracovním úrazem. Škodu vzniklou tímto úrazem je povinen nahradit správní úřad nebo obec, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

- fyzické osoby, které dobrovolně v rámci akce organizované územním samosprávným celkem vypomáhají při plnění důležitých úkolů v zájmu společnosti

Fyzické osoby, které dobrovolně v rámci akce organizované územním samosprávným celkem vypomáhají při plnění důležitých úkolů v zájmu společnosti, např. fyzické osoby, které dočasně vypomáhají při zvelebování obcí a utrpí při těchto činnostech úraz, mají nárok na náhradu škody vzniklé pracovním úrazem. Škodu vzniklou tímto úrazem je povinen nahradit ten, pro koho v době tohoto úrazu pracovaly.

Judikát NS: 21 Cdo 2162/2016

- členy družstev

Členové družstev, kteří utrpí úraz při výkonu funkce nebo při dohodnuté činnosti pro družstvo, jestliže utrpěly úraz při plnění úkolů souvisejících s výkonem příslušné funkce nebo činnosti, mají nárok na náhradu škody vzniklé úrazem. Škodu vzniklou tímto úrazem je povinen nahradit ten, pro koho byli v době tohoto úrazu činní.

- zdravotníky Červeného kříže

Zdravotníci Červeného kříže, jestliže při výkonu své činnosti utrpěli úraz, mají nárok na náhradu škody vzniklé úrazem. Škodu vzniklou tímto úrazem je povinen nahradit ten, pro koho byli v době tohoto úrazu činní.

- dárce krve

Dárci při odběru krve, jestliže utrpěli úraz, mají nárok na náhradu škody vzniklé úrazem. Škodu vzniklou úrazem je povinen nahradit ten, pro koho byli v době tohoto úrazu činní.

- členy Horské služby a fyzické osoby, které na její výzvu a podle jejich pokynů osobně pomáhají při záchranné akci v terénu

Členové Horské služby a fyzické osoby, které na její výzvu a podle jejich pokynů osobně pomáhají při záchranné akci v terénu, mají nárok na náhradu škody vzniklé úrazem, jestliže utrpěli úraz při plnění úkolů souvisejících s výkonem příslušné funkce nebo činnosti. Škodu vzniklou tímto úrazem je povinen nahradit ten, pro koho byli v době tohoto úrazu činní.

- fyzické osoby, které dobrovolně vykonávají pečovatelskou službu sociálního zabezpečení

Fyzické osoby, které dobrovolně vykonávají pečovatelskou službu sociálního zabezpečení a které při této činnosti utrpěly úraz, mají nárok na náhradu škody vzniklé úrazem. Škodu vzniklou tímto úrazem je povinen nahradit ten, pro koho byli v době tohoto úrazu činní.

- fyzické osoby, které byly zaměstnavatelem pověřeny určitou funkcí nebo činností, jestliže utrpěly úraz při plnění úkolů souvisejících s výkonem příslušné funkce nebo činnosti

Uvedené fyzické osoby mají nárok na náhradu škody vzniklé úrazem. Škodu vzniklou tímto úrazem je povinen nahradit ten, pro koho byli v době tohoto úrazu činní.